

APRENTATGE I DESENVOLUPAMENT I
GRAU DE PRIMÀRIA
FORMACIÓ BÀSICA
SEGON CURS

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Aprenentatge i desenvolupament I
Codi	102085
Crèdits ECTS	6
Curs i període en què s'imparteix	Segon Curs Primer semestre
Horari	Grup 21 i 31 divendres de 8 a 13 Grup 41 dimecres de 8 a 13 Grup 71 divendres de 16 a 21 Tutories de 15 a 16 Cal consultar la distribució dels seminaris i de les sessions de gran grup en el programa de les assignatures
Lloc on s'imparteix	Veure lloc segons grup SLPI Facultat de Ciències de l'Educació
Llengües	Català (textos o documents també en castellà i anglès)

Responsable de l'assignatura¹

Nom professor/a	Ibis Marlene Àlvarez Valdivia
Departament	Unitat de Psicologia de l'Educació
Universitat/Institució	UAB/Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació
Despatx	252 (G6)
Telèfon (*)	93 581 2624
e-mail	IbisMarlene.Alvarez@uab.cat

2.- Prerequisits

L'assignatura Aprenentatge i Desenvolupament I, en tant que assignatura bàsica, no té prerequisits especials d'entrada. Però les competències i l'opció metodològica que es pren sí que requereixen una actitud participativa de l'estudiant, que es concreta en l'assistència i participació activa a l'aula, la predisposició a canvis conceptuals, el treball de lectura prèvia dels textos que es treballen a classe i el treball col·laboratiu amb els companys del petit grup.

3.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura Aprenentatge i Desenvolupament I forma part de la matèria *Formació Bàsica: Aprenentatge i desenvolupament de la personalitat* (Ordre Ministerial ECI/3857/2007). Es tracta d'una formació bàsica, de caràcter obligatori, relacionada amb les matèries bàsiques de l'àrea del coneixement de Ciències Socials i Jurídiques: Educació i Psicologia. En el seu conjunt, la matèria té 18 crèdits ECTS, que es distribueixen en tres assignatures de caràcter obligatori, de 6, 4 i 5 crèdits respectivament: Aprenentatge i Desenvolupament I; Aprenentatge i Desenvolupament II i Diferències i Inclusió. Cada assignatura té una durada semestral i es situen als cursos segon, tercer i quart, respectivament.

Aprenentatge i desenvolupament I és una assignatura bàsica de 4 crèdits dins del Pla d'estudis de Graduat en Educació Primària. Conjuntament amb la resta d'assignatures del pla d'estudis, molt especialment les de pedagogia, sociologia i didàctiques específiques, s'orienta a la professionalització creixent de l'estudiant de Magisteri. Té l'objectiu d'ajudar a construir criteris per a l'anàlisi i comprensió de les pràctiques educatives escolars i desenvolupar habilitats per al disseny i la pràctica de l'ensenyament.

4.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competències	Resultats d'aprenentatge
G.2. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.	G2.1. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i als estils personals, tant individuals com de petit grup.
EP.5. Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que vetllin per la igualtat de gènere, l'equitat i el respecte als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana. EP.6. Fomentar la convivència a l'aula i fora d'aquesta, resoldre problemes de disciplina i contribuir a la resolució pacífica de conflictes. EP.9. Exercir les funcions de tutoria i d'orientació amb els estudiants i les seves famílies, tenint en compte les necessitats educatives singulars dels estudiants. Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida. MP.1. Comprendre els processos d'aprenentatge relatius al període 6-12 en el context familiar, social i escolar. MP.2. Conèixer les característiques d'aquests estudiants, així com les característiques dels seus contextos motivacionals i socials. MP.3. Dominar els coneixements necessaris per comprendre el desenvolupament de la personalitat d'aquests estudiants i identificar disfuncions.	EP5. 1. Reconèixer la influència del desenvolupament de la identitat, especialment el gènere, i del raonament moral en el desenvolupament dels valors i les normes de l'aula i l'escola. EP6. 1. Prendre consciència de la importància de les interaccions entre iguals en el desenvolupament de l'empatia, les relacions socials i l'estatus dins del grup. EP6.2. Conèixer els processos de desenvolupament de les normes i dels valors, així com del raonament moral. Entendre el conflicte com una oportunitat d'aprenentatge. EP9.1. Integrar el desenvolupament cognitiu i socioemocional en una visió personal sobre l'alumne que permeti l'exercici de l'acció tutorial. MP1. 1. Identificar les diferents concepcions sobre el desenvolupament, i les seves implicacions sobre les pràctiques d'ensenyament. MP1.2. Comprendre les bases fonamentals de la perspectiva sociocultural i contextual del desenvolupament. MP2.1. Identificar els elements bàsics del desenvolupament cognitiu (atenció, memòria) en l'estadi evolutiu de l'alumnat de primària, com a característiques generals d'aquests estudiants. MP2.2. Identificar els elements bàsics del desenvolupament afectiu, social i moral (normes i valors, autoconcepte i autoestima i identitat i gènere), com a característiques generals dels estudiants de primària. MP3.1. Conèixer el desenvolupament de la personalitat de l'alumnat de primària, a partir de la formació de la identitat i de les diferències individuals.
TF.5. Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com l'anticipació necessària de l'acció. TF.6. Participar i implicar-se en els actes, reunions i esdeveniments de la institució a la qual es pertany. TF.7. Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleces, potencialitats i debilitats) per desenvolupar les necessàries per al seu acompliment i desenvolupament professional.	TF5. 1. Desenvolupar actituds favorables vers la intervenció per al desenvolupament de totes les persones siguin quines siguin les seves característiques personals; vers la interacció amb els familiars, la cooperació en equips professionals i institucions socioeducatives. TF6. 1. Participació activa i constructiva a l'aula, tant en els activitats dirigides com en els de treball autònom. TF7. 1. Dominar les competències comunicatives verbals i no verbals i les habilitats socials que permeten optimitzar el clima relacional d'aula i potenciar la funció docent i tutorial.
G. Competències generals UAB E. Competències específiques de Titulació i MP competències professionals de titulació TF. Competències transversals de Facultat	

5.- Continguts de l'assignatura

1. Les relacions entre desenvolupament, aprenentatge, cultura i educació.
  - 1.1. La psicologia evolutiva: objecte d'estudi i finalitats.
  - 1.2. Conceptes bàsics explicatius: herència, experiència, creixement, maduració, educació, aprenentatge, desenvolupament, cultura.
  - 1.3. La polèmica herència-ambient.
2. Bases biològiques, socials i culturals dels processos de desenvolupament.
  - 2.1. Les concepcions sobre el desenvolupament i la seva influència en l'orientació de l'acció educativa i en el plantejament de l'ensenyança. Diferents perspectives teòriques.
  - 2.2. La perspectiva sociocultural i contextual del desenvolupament. L'activitat psíquica superior. La història cultural i el desenvolupament de les capacitats humanes. El cicle vital. Paper de l'educació i de l'escolarització en el desenvolupament.
3. El desenvolupament emocional, afectiu, social i moral. La formació de la identitat i les diferències individuals.
  - 3.1. El coneixement social: desenvolupament de l'empatia i de les relacions socials. Evolució del concepte d'amistat.
  - 3.2. El desenvolupament de les normes i dels valors: raonament moral.
  - 3.3. Interaccions entre iguals i estatus de grup. Conseqüències socio-educatives.
  - 3.3. L'autoconcepte i l'autoestima: dimensions i evolució.
  - 3.4. Identitat i gènere en l'edat escolar.
4. El desenvolupament psicomotor.
  - 4.1. Gènesi i desenvolupament de l'acció i del moviment. L'esquema corporal.
  - 4.2. Acció i representació. Acció i coordinació social.
5. El desenvolupament cognitiu i lingüístic. La construcció del coneixement en el context escolar.
  - 5.1. Desenvolupament de l'atenció, de la memòria i del coneixement.
  - 5.2. El pensament operacional concret i el pensament simbòlic.
  - 5.3. El desenvolupament fonètic, semàntic, gramàtic i pragmàtic. L'aprenentatge de la lectura i l'escriptura.
  - 5.4. Intel·ligències múltiples i capacitats per a l'aprenentatge.

6.- Metodologia docent i activitats formatives

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació:

Activitat	Hores	Metodologia	Resultats Aprenentatge
Presencial en gran grup	35	Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	EP5.1; EP6.1; EP56.2; EP7; MP1.1; MP1.2; MP2.1; MP2.2; MP3.1.
Seminaris	15	Espais de treball en grup reduïts (1/3 part del gran grup) supervisat pel professorat on mitjançant anàlisi de documents, resolució de casos o activitats diverses s'aprofundeix en els continguts i temàtiques treballades en el gran grup.	G4.1; EP9.1; EP14.1; EP14.2; EP15.1; TF5.1; TF6.1; TF7.1;
Treball autònom	75	Lectures teòriques de textos, preparació de les proves, preparació i anàlisi dels casos, activitats complementàries i tutories lliures: individuals i de grup.	EP9.2; TF2.1; TF2.2
Treball supervisat	17	Tutories obligatòries de grup, treballs individuals i de grup obligatoris	G2.1; TF3.1
Avaluació	8	Realització de les activitats d'avaluació (incloses auto i coavaluacions)	

7.- Avaluació

L'avaluació es considera l'eina per recollir tant el procés com el resultat de l'aprenentatge. Es promourà periòdicament la reflexió sobre la marxa de la matèria, per tal de fer els ajustos que s'escaiguin. Pendent dels ajustaments que hi faci cada professor en relació al grup concret, es tendirà a avaluar:

- Assistència i participació adequada a les sessions (preguntes, dubtes i aportacions argumentades). Es considera condició necessària per als següents criteris.
- Carpeta d'aprenentatge de grup a presentar en dos blocs durant l'assignatura (40% de la nota final). Aquest dossier ha de recollir sintèticament els continguts treballats (articles i activitats), connexions de contingut, resolució de dubtes i ampliacions per interessos i aportar per a cada tema una reflexió que mostri l'apropiació que en fan els membres del grup: interès, utilitat... És una eina d'avaluació formativa que caldrà anar mostrant en les trobades de tutorització.
- Treball individual de caràcter obligatori (30% de la nota final).
- Prova individual final, organitzada en dues parts: un primer bloc de preguntes curtes, i un segon apartat de resposta oberta en què es planteja un problema a resoldre i/o un supòsit aplicat a l'àmbit educatiu. (30% de la nota final).
- Treballs voluntaris d'ampliació. Aquest tipus de treball –individual o en petit grup- significa l'ampliació d'un contingut –per tant, es vincula directament al temari de l'assignatura- i, a més de recollir informació (amb les referències bibliogràfiques) va acompanyat d'un apartat pràctic. Modula la nota final en 2 punts, a partir d'un 4,5 en la prova.

La proposta d'avaluació de l'assignatura es sintetitza en la graella que hi ha a continuació.

Activitat d'Avaluació	% de la nota	Resultats Aprenentatge
Assistència i participació (condició necessària)	-	
Carpeta d'aprenentatge de grup (amb seguiment)	40%	G2.1; EP5.1; EP6.1; EP9.1; EP9.2; EP14.1; EP14.2; TF3.1; TF6.1
Treball individual	30%	G4.1; EP15.1; TF2.1; TF2.2; TF7.1
Prova individual	30%	EP6.2; EP7; MP1.1; MP1.2; MP2.1; MP2.2; MP3.1; TF5.1
Treball voluntari d'ampliació (modula la nota final en 2 punts)		(EP9.2)

8.- Bibliografia i enllaços web

BERGER, K.S. i THOMPSON, R.A.(1997). *Psicología del desarrollo: Infancia y adolescencia*. Madrid: Médica Panamericana.

CLEMENTE, R.A. i HERNANDEZ (1996). *Contextos de desarrollo psicológico y educación*. Málaga: Aljibe.

DELVAL, J. (1994). *El desarrollo humano*. Siglo XXI.

HOFFMAN, L. et al. (1995). *Psicología del desarrollo hoy*. Madrid: McGraw-Hill.

LONG (2000), *The psychology of education*. Routledge Farmer.

LOPEZ, F. et al. (Coord.) (1999). *Desarrollo afectivo social*. Madrid: Pirámide.

MIRANDA, A., JARQUE, S. y AMADO, L. (1999). *Teorías actuales sobre el desarrollo*, Málaga: Aljibe.

PALACIOS, J., COLL, C. I MARCHESI, A. (Comp.) (2002). *Desarrollo psicológico y educación. I. Psicología Evolutiva*. Madrid: Alianza Psicología.

PERINAT, A. (1997). *Desenvolupament i aprenentatge durant l'edat escolar*. Barcelona: Ediuoc.

PERINAT, A. (1998). *Psicología del desarrollo. Un enfoque sistémico*. Barcelona: Ediuoc.

RUBIN, Z. (1981). *Amistades infantiles*. Madrid: Morata

SILVESTRE, N. i SOLE, R. (1993). *Psicología Evolutiva*. Barcelona: CEAC.

SLATER, A., BREMNER, G. (2003) *An introduction to developmental psychology*. Blackwell Publishing.

TRIADO, C. (Coord.) (1993). *Psicología Evolutiva*. Vic: Eumo.

Enllaços web:

<http://www.xtec.cat>

<http://www.edu365.cat/>

<http://www.senderi.org/>

<http://tip.psychology.org/>

<http://www.xtec.es/eap/index.htm>

<http://portal.unesco.org/education/>

9.- Cronograma de l'assignatura grups de divendres

	17/9	1/10	8/10	15/10	22/10	29/10	5/11*	12/11	19/11	26/11	3/12	10/12	17/12	14/1	21/1	28/1	4/2
8 a 9		1 A	2 A	3 A	4 A	5 A	6 A	7 A	8 A	9 A	10 A	11 A	12 A	13 A	14 A	15 A	GG
9 a 10		GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG
10 a 11		GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	PROVA INDIVIDUAL
11 a 12	GG	1B	2C	3B	4C	5B	6C	7B	8C	9B	10C	11B	12C	13B	14C	15B	
12 a 13	GG	1C	2B	3C	4B	5C	6B	7C	8B	9C	10B	11C	12B	13C	14B	15C	
13 a 14	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	

*Els grups 21, 31 i 51 fan la sortida de camp dimarts i dimecres per tant es pot programar classe presencial.

9.- Cronograma de l'assignatura grups de dimecres

	15/09	22/09	29/09	6/10	13/10	20/10	27/10	3/11*	10/11	17/11	24/11	1/12	15/12	22/12	12/1	19/01	26/01	2/2
8 a 9		1 A	2 A	3 A	4 A	5 A	6 A	7 A	8 A	9 A	10 A	11 A	12 A	13 A	14 A	15 A	T	PROVA INDIVIDUAL
9 a 10		GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	
10 a 11		GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	GG	
11 a 12	GG	1B	2C	3B	4C	5B	6C	7B	8C	9B	10C	11B	12C	13B	14C	15B	T	
12 a 13	GG	1C	2B	3C	4B	5C	6B	7C	8B	9C	10B	11C	12B	13C	14B	15C	T	
13 a 14	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	

*Els grup 41 fa la sortida de camp dijous i divendres per tant es pot programar classe presencial.